

Veertigdagentijd WEEK 6: Werkvorm actualisering en visualisering kruisweg

Inhoud

1	De kruisweg	2
1.1	Inleiding	2
1.2	Beschouwingen per statie met kunst uit het MMRK	2
1.2.1	Statie 1	3
1.2.2	Statie 2	4
1.2.3	Statie 3-7-9.....	5
1.2.4	Statie 4	6
1.2.5	Statie 5	7
1.2.6	Statie 6	8
1.2.7	Statie 8	9
1.2.8	Statie 10.....	10
1.2.9	Statie 11:.....	11
1.2.10	Statie 12:.....	12
1.2.11	Statie 13:.....	13
1.2.12	Statie 14.....	14
1.2.13	Statie 15.....	15

1 De kruisweg

1.1 Inleiding

De kruisweg refereert naar de weg die de kruisvaarders in Jeruzalem aflegden van de plaats waar Jezus veroordeeld werd, naar Golgota. Onderweg hielden ze geregeld halt om zich te bezinnen over zijn levenseinde.

Ook vandaag roept de kruisweg heel veel op. Welk lijden of verdriet is er in je leven en in de wereld? Hoe bekijk je het en hoe ga je ermee om? Kan je dan geloven dat uit lijden iets goeds kan komen? Geloven is hier: goed kijken naar Jezus en zijn weg willen volgen. Dat is allesbehalve gemakkelijk en vraagt soms zelfs bovenmenselijke inspanningen. Ervoor kiezen om je eigen kruis op te nemen betekent dat je de waarheid in je leven helemaal onder ogen ziet en er de volle verantwoordelijkheid voor opneemt. Maar deze moeilijke weg draagt wel de belofte in zich van een '[Gloednieuw begin](#)', zoals Bart Peeters zingt.

1.2 Beschouwingen per statie met kunst uit het MMRK

In of rond de meeste kerken vind je een kruisweg. Een [hele bijzondere kruisweg vind je in Mol](#), waar er voor elke statie en apart 'kapelleken' gebouwd is. Misschien zit hier een klasuitstap in? Ook [IJD](#) werkte reeds een mooie kruisweg uit met elke statie verbeeld door een zandkunstenaar.

Wij gingen op bezoek naar het [MMRK](#) waar nog tot eind oktober de tentoonstelling CROSS-ING WAY-S loopt. Curator Denys Shantar biedt er een vernieuwende en hedendaagse kijk op de kruisweg en dompelt de bezoeker onder in verdriet, dood en hoop. In de tabel hieronder vind je voor elke statie:

- De overeenkomstige Bijbelvers
- Een korte beschouwing
- Enkele reflectievragen
- Een passend kunstwerk uit de tentoonstelling Cross-ing Way-s

Je vindt deze tabel ook [in deze padlet](#), met de uitnodiging om ze aan te vullen met eigen materiaal en ideeën, ter inspiratie van collega's.

padlet

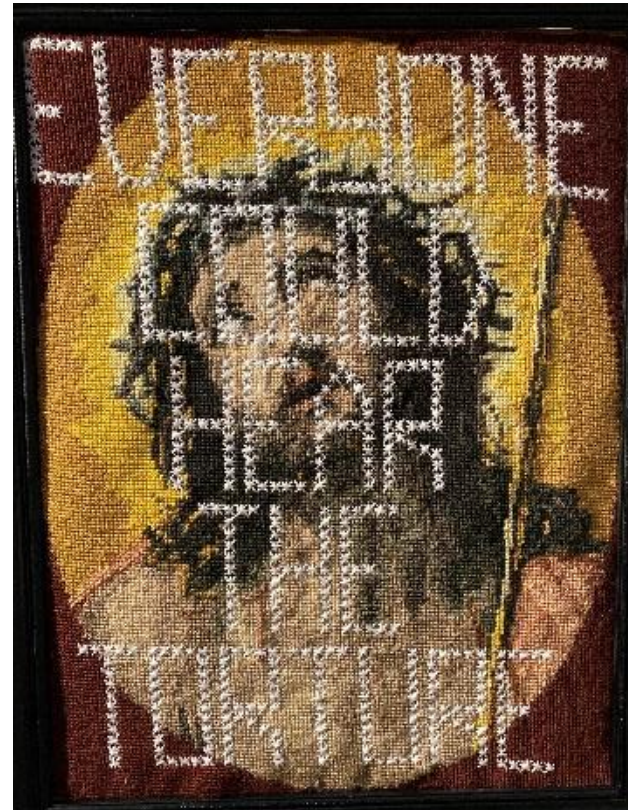
	Beschouwing bij de bijbel	Reflectievragen	Link met kunst uit de tentoonstelling 'Cross-ing Way-s' van curator Denys Shantar.
<p>1.2.1 <i>Statie 1</i></p> <p>Jezus is overgeleverd aan Pilatus en wordt ter dood veroordeeld. (Mc. 15:1-15)</p>	<p>Ze hebben je vals beschuldigd, gegeseld en bespuwd. Pilatus ziet je onschuld maar twijfelt aan de waarheid; Hij laat het volk beslissen en wast zo zijn handen in onschuld.</p> <p>(geïnspireerd op Bijbel in 1000 seconden)</p>	<p>Wanneer voelde jij je belachelijk gemaakt? Heb jij al eens meegedaan met pesten?</p>	 <p>Otto Pankok (1893-1966), D, De bespotting, 1950</p> <p>In de herfst van 1915 tijdens WOI werd hij begraven bij een explosie. Deze en andere oorlogservaringen traumatiseerden hem en maakten hem tot een levenslange pacifist. Mede daarom verboden de nazi's de kunstenaar om te werken, ze bespotten zijn kunst en noemden het 'ontaarde kunst'.</p>

1.2.2 Statie 2
Jezus neemt zelf zijn
kruis op zijn
schouder

[\(Joh 19:17\)](#)

‘Ze geven je het kruis:
de straf voor
misdadigers. Je verzet
je niet. Verrassend
moedig neem je je
kruis op.’ ([uit: Bijbel
in 1000 seconden](#)).

Ken je mensen die een
kruis dragen?
Wat is jouw kruis op
dit moment en hoe ga
je ermee om?

Denys Shantar (1997), UA.-CH., Kherson Diptich, Deel II, 2023

Op een traditionele afbeelding van de lijdende Christus, naait Denys in een typische Oekraïense kruisjessteek de tekst: ‘everyone could hear the torture’. Het citaat komt uit een krantenartikel dat verslag doet van folterkamers in de stad Kherson in Oekraïne. Deze folterkamers zijn gevonden na de bevrijding van de stad. De mensen die in omgeving ervan woonden konden de pijnkreten horen, soms een hele dag lang, maar konden en durfden niets doen.

<p>1.2.3 <i>Statie 3-7-9</i></p> <p>Jezus valt drie keer onder het kruis. Deze scènes staan niet beschreven in de bijbel maar benadrukken de lijdensweg.</p>	<p>Jij wilde dat allen rechttop gaan. Nu is je rug gekromd door de last van het kruis. De weg is lang. De bodem zakt onder je voeten weg. Je struikelt en valt tot 3 maar toe. Maar moedig neem je je last weer op de schouders. Je neemt niets van de je boodschap weg.</p> <p>(geïnspireerd op Bijbel in 1000 seconden)</p>	<p>Mensen 'vallen', 'gaan door de knieën' omdat ze niet kunnen beantwoorden aan de verwachtingen die aan hen gesteld worden.</p> <p>Wanneer ben je door de knieën gegaan? Wat voelde je toen? Waarom sta je toch weer op? Ken je mensen die geen moed meer hebben? Wat zou je tegen hen kunnen zeggen?</p>	<p>Op het eerste gezicht kan dit een gezicht zijn van elke man in de straat. Niet mooi, niet lelijk, getekend door het leven. Of straalt dit beeld van Jezus meer uit? Misschien de blik in zijn ogen? Of is dat alleen maar omdat je zelf anders, aandachtiger kijkt?</p> <p>Constant Permeke (1886-1952), BE., Christuskop</p>
---	---	--	---

1.2.4 *Statie 4*
Jezus ontmoet zijn
moeder

Je ziet je moeder. Ze ziet jou. Ze heeft alles gegeven wat ze in zich had om je op te voeden en je vervolgens je eigen weg te laten gaan. En nu ziet ze je mishandeld, gekweld, vernederd. het gaat haar door merg en been. Jouw pijn is haar pijn.
([geïnspireerd op Bijbel in 1000 seconden](#)).

Wat leerde jij van je ouders?
Wat leren zij van jou?
Hoe is je band met je ouders? Wat maakt dat je trots of teleurgesteld bent in deze band? Waar zou je hem kunnen aanhalen?

Nicolàs Lamas, PE., vorm van een holte, 2016

Wat blijft er nog over van het Mariabeeld nadat de kunstenaar enkel nog de omtrekt ervan behoudt? Spreekt het Mariabeeld nu nog aan? Gaat er nog een kracht vanuit?

1.2.5 Statie 5
Simon van Cyrene
helpt Jezus om zijn
kruis te dragen

[\(Mc 15:21\)](#)

‘Je bezwijkt haast onder je last. Dat zien de soldaten ook. Maar ze helpen Je niet. Ze dwingen een vreemde om je last te helpen dragen.’ [\(uit: Bijbel in 1000 seconden\)](#)

Wie is voor mij Simon van Cyrene?
Wie helpt mij als ik het moeilijk heb?
Herken je je in Simon van Cyrene?

Hier zijn het vrouwen die een kruis dragen. Zijn vrouwen vandaag nog steeds onderdrukt? Welke andere onderdrukte groepen zijn er in onze samenleving? Hoe komen zij op een waardige manier op voor zichzelf?

Sergey Bratkov, °1960, UA., Big Cross, 2006

1.2.6 *Statie 6*
Veronica droogt
Jezus' aangezicht

'Is er dan niemand die je pijn verlicht? Veronica kan niet onverschillig blijven. Moedig passeert ze de soldaten en verfrist je gelaat, zacht en behoedzaam.' ([uit: Bijbel in 1000 seconden](#))

Iemand troosten, hoe doe je dat?
Wat heb jij nodig om getroost te worden?
Herken je je in Veronica?

Herman De Cuyper (1904-1992), BE., Veronica, 1967

'In een omstandigheid waar iedereen enkel toekijkt waarbij je het gevoel hebt dat je niets kan doen, is misschien het eenvoudigste gebaar van louter zorg net alles wat er nodig is.' (Uit de bezoekersgids van het MMRK)

1.2.7 Statie 8
Jezus ziet de
wenende vrouwen
([Lc 23:27-31](#))

Er staan vrouwen langs de weg die huilen om wat je wordt aangedaan. Ze hebben medelijden met jou. Maar jij hebt medelijden met hen en hun kinderen. Je weet dat ze een tragische toekomst tegemoet gaan.
([geïnspireerd op: Bijbel in 1000 seconden](#))

Met welke mensen heb je medelijden?
- Hoe ziet onze toekomst eruit, denk je? Wat zijn de grootste uitdagingen waar we voor staan?

Lina Van Hulle (1997), BE, Zweten, 2020

De video-installatie toont een vrouw die bijna bezwijkt onder een ondraaglijke hitte. Met de klimaatverandering komen hittegolven steeds meer voor. Hoe warm gaat het worden en kunnen we ons nog tijdig aanpassen?

1.2.8 Statie 10
Jezus wordt van zijn
kleden beroofd

[\(Joh 19:23-24\)](#)

Je hebt enkel een
doornenkroon en een
doel. Om je kleden
wordt gedobbeld.
Daar sta je, naakt,
vernederd tot in je
diepste zijn.
Je zie je beste vriend,
je moeder en Maria
Magdalena door je
eigen lijden heen en
vertrouwt ze aan
elkaar toe.
[\(geïnspireerd op:
Bijbel in 1000
seconden\)](#)

Wie zijn de
belangrijkste mensen
in je leven?
Welke eigenschappen
waardeer je in hen?
Kan je hen zeggen dat
je hen nodig hebt?

Sébastien Bayet (1969), FR., Laatste verzoeking 2004

‘De kunstenaar herleidt Jezus tot zijn laatste twee wereldse bezittingen.’ (Uit de bezoekersgids van het MMRK)

1.2.9 Statie 11:
De kruisiging van
Jezus
([Mc 15: 25-32](#))

Je mond wordt
gesnoerd, je handen
en voeten genageld.
Je krijgt het opschrift:
'De koning der Joden'.
(uit: [Bijbel in 1000
seconden](#))

Kan/wil je je
voorstellen hoeveel
pijn dit doet?
Kan je je voorstellen
hoe Jezus dit
ondergaan heeft?
Nog altijd worden
mensen gefolterd.
Denk je daar veel aan?
Kan je iets doen of
voel je je machteloos?

Waarmee bind jij
mensen vast?
Waar of hoe nagelt de
maatschappij mensen
op?

Sébastien Bayet, (1969), FR., 'De nagel. Ik zou liever leven, maar ik ken geen vrees voor de dood', 2006

Wat vind je van de naam die de kunstenaar heeft gegeven aan dit werk?

1.2.10 Statie 12:
Jezus sterft aan het
kruis

([Lc 23:44-49](#))

Je hangt aan het kruis met onmenselijke pijn en in onmenselijke vernedering. Je roept wanhopig om God. In de duisternis sterft je.

([geïnspireerd op: Bijbel in 1000 seconden](#))

Wat gaat er door het hoofd van iemand die beseft dat hij gaat sterven?

Waar zou jij een laatste keer aan denken?

Zit er een rode draad in je leven? Kan je een levenslijn maken die hoogten, laagten en persoonlijke mijlpalen weergeeft?

Een treffende en diepe reflectie over de laatste woorden die Jezus uitsprak is geschreven door Wilfried Rosseel en [vind je hier](#).

Deze installatie geeft scènes uit het leven van Jezus. Ze zijn geplaatst op houten balken om de tijdelijkheid van het leven te symboliseren. Van links naar rechts:

- Albert Servaes, B., Kerstgebeuren, 1935, olie op doek
- Romain De Saegher, B., Vierde Blijde Mysterie: Opdracht van het Kindje Jezus in de tempel, 1979, gouache op papier
- Marcel Notebaert, B., Doopsel van Christus, 1983, tekening in potlood, inkt en pastel
- Alain Delsalle, FR., Laat de kleinen tot mij komen, 1975, olieverf op doek
- Jozef Hendrickx, B., Bruiloft van Kana, 1950, olieverf op unalut
- Omelian Mazuryk, Polen, Het meer van Genezareth en Kafarnaum, zonder datum

1.2.11 *Statie 13:*
Jezus wordt van het
kruis genomen

([Mt 27:57-59](#))

Je wonden worden verzorgd. Je lichaam wordt gewassen. Vrouwen doen in stilte hun werk en betonen je de laatste eer. In hun hart is het herinneren begonnen. ([uit: Bijbel in 1000 seconden](#))

Is de dood het einde? Hoe ervaar ik het overlijden van iemand? Heeft het nadenken hierover invloed op mijn manier van leven? Men zegt dat mensen sterven zoals ze geleefd hebben, denk je dat dat klopt?

Broeder Emiel Vandermosten, B., Piëta, 1983-1994

1.2.12 Statie 14
Jezus wordt in het graf gelegd

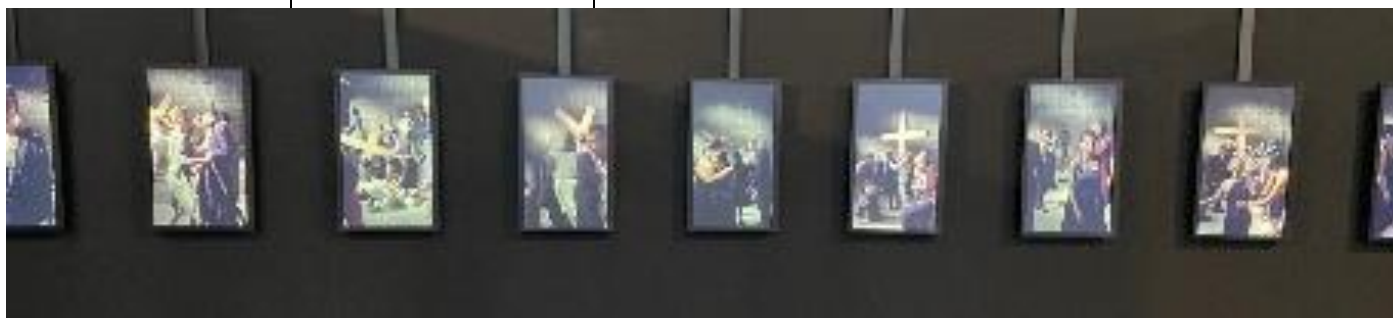
[\(Lc 23: 54-56\)](#)

Jozef uit Arimatea zorgt ervoor dat je eervol wordt begraven. Hij zocht voor jou een nieuw graf dat uit steen was gehouwen.

Levenden spreken soms het sterkst wanneer ze gestorven zijn. Men zegt daarover: 'Indien een graankorrel niet geplant wordt kan hij geen vruchten voortbrengen.' Indien de mens zichzelf niet vergeet, kan hij niet echt liefhebben. Ervaar ik dat ook? Kan ik daar een voorbeeld van geven?

Deze installatie op 14 schermen koppelt een emotie aan elk van de 14 staties. Het zijn korte video-opnames die je bijna opslokken. Je beleeft de kruisweg van heel dichtbij.

Klaus Verscheure (1968), BE., 14Emotions/Allegoria Via Dolorosa, 2013

1.2.13 Statie 15
De verrijzenis
(Joh 20)

Maria Magdalena gaat je graf bezoeken maar ziet dat het leeg is. Ze brengt je vrienden het nieuws dat je leeft. Dat er altijd leven van je zal blijven uitgaan.

Jezus' dood praat ook tot ons over de toekomst. Welke boodschap geeft Hij voor onze toekomst?

De vraag die de kunstenaar ons hiermee stelt is of wat we betrachten, 'het paradijselijke', zich hoog boven ons bevindt of is er meer 'goud' te vinden tussen de medemensen ?

Fabrice SAMYN (°1981) - "You are the Light of the World", 2012

God,

Bron van heel de schepping en van alle leven, gij koestert alles wat ademhaalt. Verdrijf uit ons leven alle duisternis en wanhoop. Wees voor ons de kracht om van te leven, een tastbaar teken van hoop en bemoediging voor alle mensen.

Amen